Ankenævnet for Forsikring

Den 22. november 2017 blev i sag nr. 90637:

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxxxxx

mod

Tryg Forsikring A/S
Klausdalsbrovej 601
2750 Ballerup

afsagt

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstageren har villaforsikring i Tryg Forsikring A/S. Han klager over, at selskabet har afvist at anerkende, at skimmel bag isolerede forsatsvægge i en garage/udstillingsbygning er dækket som en følgeskade efter en tidligere anerkendt vandskade.

Selskabet har afvist dækning med henvisning til, at klageren ikke har sandsynliggjort, at skimmelsvampeangrebet er opstået som følge af vandskaden i 2010.

I klagen af 20/3 2017 har klageren bl.a. anført:

> "**Sagsfremstilling**
> *Supplerende redegørelse kan evt. vedhæftes som bilag.*
> d 05-03-2010, opstod der vandskade i garage, skaden blev anmeldt til Tryg, der sendte [skadeservicefirma] ud og sugede vand og lave en omfangsbestemmelse. [Skadeservicefirma] vurderede at der skulle affugtes, hvilket skete i et meget begrænset omfang. Efterfølgende blev der sat en tømrer på, der udskiftede ca. 4 cm i højden. Der er gået ca. 6 måneder, hvorefter [klageren] og sønnen i huset viser tegn på ubehag og efterfølgende undersøgelser har vist at [klageren] og sønnen, har fået en allergisk reaktion, hvorefter der er lavet mange undersøgelser af årsagen til dette, f.eks. er tagene på alle 3 bygninger på grunden taget af for at undersøge om årsagen skulle være her, dog uden resultat. Der er fjernet lærkehæk, lærke og birketræer for at minimere årsagen til reaktionerne, igen uden held. Til slut blev der sat en byggesagkyndig på sagen, der menter at den tidligere skade ikke var udbedret helt korrekt. Der blev lavet nogle prøver, der viste at der var en del fugt fra gulv og op ad væg, og da der blev kigget nærmere på den tidligere skade, kunne det konstateres at denne fugt, stamme fra den tidligere skade. Der blev sendt besked til Tryg om den nye opdagelse d 21-12-2016, der kom ikke svar retur på henvendelsen. Igen blev den byggesagkyndige kontaktet, og der blev sendt en mail til Trygs kvalitetsafdeling hvor det præciseres at der er tale om en klage. Der er dags dato ikke kommet svar på klagen.

Hvad vil du konkret opnå hos selskabet?
Jeg vil opnå at Tryg tager ansvar for skaden, så den kan udbedres rigtigt. Der er skåret 4 cm af gipsen. Der stod 5 cm vand i bygningen. Gips er meget sugende og vandet er stukket ind bag væggene. Man har ikke fjernet isoleringen. Dampspærre er ikke brudt. Man har heller ikke fjernet isoleringen og affugtet som han skal. Man kan ikke affugte og fugtmåle, når man ikke bryder dampspærren, eller fjerner isoleringen. Man har ikke ordnet noget på toilettet, som var der vandskaden opstod. Alle vægge i garage inkl. i bad, hvor skaden er opstået, skal nedtages, der skal affugtes, skimmelsaneres og reetableres gipsvægge inkl. malerarbejde.
Der skal også undersøges for sporer i de andre bygninger, da der ved blæst fra sydvest er stor forskel at spore i reaktionerne fra [klageren] og sønnen, hvorfor det er sandsynligt at der er sket spredning af sporer fra garage."

I en supplerende redegørelse til klagen har klageren bl.a. anført:

"D 5/3-2010 havde jeg en vandskade i min helårs isoleret garage. Jeg bad Tryg forsikring som var min forsikring om hjælp se bilag …Tryg sendte [skadeservicefirma] ud for at hjælpe med at få vandet ud. Vandskaden opstod på toilettet, og der stod min 5 cm vand i hele den isoleret garage. Jeg havde næsten fået alt vandet ud da [skadeservicefirma] kom og satte affugter op se bilag …

D 12/3-2010 se bilag … … fra [skadeservicefirma] oplyser at sagen løber over 30.000 kr. da der er mange våde gipsvægge.

D 26/3-2010 se bilag … Tryg vil selv finde en tømmer til nedtagning af paneler. Regning fra [skadeservicefirma] bilag … samt regning fra Trygs tømmer bilag ...

½ år efter vandskaden bliver jeg og min søn syge med allergier, ondt i lunger, svært ved at få luft m.m. vi går til et utal af læger, speciel, læger og hospitaler. Uden at få det bedre.se bilag ..

I juli 2016 for jeg kontakt med en Bygningssagkyndig. Som siger at der er sket en følge skade af vandskaden fra 2010. Og at det skal undersøges nærmere. Jeg ringer Tryg forsikring d 13/7-2016 for at sætte dem ind i sagen og beder dem om hjælp. Jeg får den besked at jeg skal bevise at det er vandskaden der er skyld i problemerne og at de ikke vil gå ind i sagen for jeg har ført bevis for dette. Se bilag …

D 15/7-2016 skriver jeg en mail til Tryg forsikring om aktindsigt se bilag ...
…
Jeg får af omveje skaffet sagens akter d 2-9-2016, se bilag … Fugtrapport efter udtørring af vandskade. Se venligst datoen 2-9-2016. Vandskaden var d 5-3-2010.

Jeg får min Bygningssagkyndig til at se på de papir jeg har skaffet. Og han fortæller mig at vandskaden er lavet helt forkert og han beder [fugtkonsulentfirma] komme og lave fugtmalinger og skimmelsvampe målinger d 30/11-2016, se bilag … han måler skimmelsvamp på væggene.
…
D 21/12-2016 skriver jeg til Tryg forsikring og forklarer hvad der er sket og beder dem kontakte mig, se bilag ... Jeg får igen ikke noget svar fra Tryg.

D 25-1-2017 Mailer min Bygningssagkyndig til Tryg … se bilag … og rykker hende igen for svar. Vi har intet hørt fra Tryg forsikring.

…
Tryg havde et tømmerfirma se bilag … … Der stod 5 cm vand i hele bygningen. Han pillede fodpanelerne af skar 4 cm gips op sætte nye fodpaneler op. Normalt skær man min ½ meter gips op, fjerner isoleringen, fjerner dampspærren og fjerner isoleringen og derefter affugter man. Trygs tømmer skar 4cm gips op. Har ikke fjernet isolering, dampspærren eller isoleringen. Se bilag ... Hvordan kan man fugtmåle når man ikke har fjernet isolering eller dampspærren, se bilag … [skadeservicefirma]. De har slet ikke rørt/gjort noget på toilettet, til trods for at det var der vandskaden opstod. Vandet stod i 5 cm højde i hele bygningen og gipsen suger vand som løber ind væggene

Min søn og jeg har nu gået siden 2010 med kraftige allergier og får det kun værre.

Jeg har nu fået konstateret at det er vandskaden fra 2010 der er skyld i hele problematikken. Og Tryg forsikring vil slet ikke hverken skrive eller tale med mig.

Jeg kontaktede [regional tv-station]. Og da de gik ind i sagen, blev jeg kontaktet af Tryg forsikring som bad mig holde [regional tv-station] hen. Og de sendte en Taksator ud. Nu er Tryg forsikring igen blevet tavse. Og jeg har igen skrevet til Tryg forsikring, Men igen uden held.

Derfor denne henvendelse"

Selskabet har i brev af 18/5 2017 til nævnet bl.a. anført:

"**Kort gennemgang af sagen**
Vores kunde anmeldte den 5. marts 2010, at rør til toilettet var sprunget, og at der var vand i hele den isolerede garage/salgslokale. Vores kunde havde brug for hjælp til at få vandet pumpet ud. Vi rekvirerede [skadeservicefirma], som sørgede for optørring af vand og opstilling affugtere.

Vores taksator besigtigede forholdet den 15. marts 2010, hvor vores kunde oplyste, at der havde været ca. 2 cm vand på gulvet. Vores kunde oplyste yderligere, at han næsten havde været færdig med at få vandet ud af garagen/salgslokalet, da [skadeservicefirma] kom.

Det blev ved besigtigelsen aftalt, at vores kunde selv skulle indhente tilbud på afmontering af fodpaneler og opsætning af nye fodpaneler. Når fodpanelerne var aftaget, skulle [skadeservicefirma] kontaktes for fugtmålinger.

Den 26. marts 2010 modtog vi et tilbud fra vores kunde på afmontering af fodpaneler og montering af nye fodpaneler på 12.000 kr. Henset til at vi fandt, at tilbuddet var dyrt, rekvirerede vi en tømrer for nedtagning af fodpanelerne samme dag og fjernelse af de nederste 4 cm gipsplade.

Efter 35 dages affugtning foretog [skadeservicefirma] afsluttende fugtmåling den 8. april 2010, hvor det blev konstateret, at konstruktionerne var i fugtmæssig ligevægt.

Den 3. maj 2010 modtog vi faktura fra tømreren, idet udbedring var afsluttet.

Vi lukkede herefter sagen.

Den 13. juli 2016, og således mere end 6 år efter skaden var udbedret, blev vi kontaktet af vores kunde, idet muren i den isolerede garage var fugtig. Vores kunde mente, at årsagen til fugten var skaden i 2010. Vi afviste at gå ind i sagen, før vores kunde havde sandsynliggjort, at fugten i muren stammede fra skaden i 2010.

Ved e-mail af 15. juli 2016 anmodede vores kunde om indsigtsret i sagen.
…
Vores kunde bemærker yderligere i sin klage til Ankenævnet, at fugtrapporten, som vi sendte sammen med akterne til [klagers bygningssagkyndige] den 2. september 2016, er dateret den 2. september 2016 og ikke den 8. april 2010, hvor afsluttende fugtmålinger blev foretaget.

Det er korrekt, at rapporten fra [skadeservicefirma] på afsluttende fugtmålinger er dateret den 2. september 2016. Som oplyst til [klagers bygningssagkyndige] skyldes dette, at datoen hos [skadeservicefirma] rettes, når dokumentet åbnes. Det fremgår også af faktura af 20. april 2010 fra [skadeservicefirma], at der er foretaget kontrolmåling den 11. marts 2010, den 24. marts 2010 og igen den 8. april 2010, hvor affugterne nedtages.

Den 4. oktober 2016 foretog [fugtkonsulentfirma] på foranledning af vores kunde fugt- og skimmelundersøgelser af gipsvæggene. Mycometertal var alle mellem 5-14 kategori A, hvilket er lavt.

Der blev herefter skåret et hul på 10 m2 i den syd/vestvendte fortsatsvæg, og [fugtkonsulentfirma] undersøgte den 25. november 2016 fugt og skimmel på indvendig ydervæg og underside af bundrem. Mycometertal var på mellem 4-173 i kategori A og den lave ende af B, hvilket er normalt eller under normalt for en forsatsvæg.
…
Den 21. december 2016 klagede vores kunde. Desværre blev sagen først behandlet den 24. februar 2017, hvor vi oplyste, at vores taksator med speciale i Indeklima og Byggeteknik ville besigtige forholdene.

Vores taksator besigtigede forholdene den 1. og 2. marts 2016, hvor Mycrometer-værdierne lå mellem 4-21, Kategori A, hvilket er lavt. Der blev yderligere taget skimmelprøver, som blev sendt til [analysefirma]. Prøverne lå inden for det normale.
…
Den 2. marts 2016 foretog vores taksator en genbesigtigelse, hvor der blevet foretaget skimmelmåling på støv fra skrivebord, hvor Trichoderma sp lå over det normale.
…
Vi afviste dækning den 22. marts 2017, idet vi efter vores undersøgelser ikke kunne konstatere en skade eller følgeskade i form af skimmel mv., som kunne relateres til vandskaden den 5. marts 2010. Der var dermed ikke ført dokumentation for, at vandskaden i 2010 eller udbedring heraf er årsag til de oplyste gener.

Den 31. marts 2017 vendte vores kunde tilbage med, at han ikke kunne acceptere vores afgørelse i sagen, og at han ville gå til medierne.
…
Konklusion
På baggrund af vores undersøgelse må vi fastholde, at udbedring af vandskaden i 2010 er årsag til de af vores kunde oplyste gener.

De destruktive undersøgelser omkring skadestedet viste ingen synlig tegn på opfugtning af bundrem, lægter eller gips. Skimmelprøverne, som blev udtaget på den nederste del af

gipsplade ved ydervæg op mod badeværelse, var alle i kategori A. Tilsvarende gjorde sig gældende for de foretagne skimmelprøver på betongulvet under væg samt på træskellettes udvendig og indvendig side af plastmembran.

På sydvestsiden af den store åbning i forsatsvæg, lå prøverne også lavt.

Ved aftryk af støv fra skrivebordet i den isolerede garage viste prøven imidlertid et forhøjet udslag på Trichoderma sp >50 CFU. Da denne type ikke blev fundet inde i forsatsvæggen har vi vurderet, at den kommer ude fra eller fra organisk materiale, der har været opstillet i udstillingslokalet. Celluloseholdige materialer som hø, græs og bark, indeholder normalt Trichoderma, når det bliver opfugtet. Marker omkring ejendommen kan også indeholde Trichoderma.
…
Ydervæggen er endvidere opbygget med indvendig efterisolering, og ydervæggen mod syd/vest vil kunne blive periodevis opfugtet på grund af vestenvind og nedbør. Da den syd/vestvendte facade er uden udhæng og direkte mod åbne marker, vil denne ydervæg periodevis være fugt-påvirket.

Her skal henvises til SBI 224 afsnit 10.11.2, hvor der beskrives problemer med indvendig efterisolering af ydervæg. Der stilles store krav til ydervæggen samt tæthed af membran.

Soklen på vestvendte facade er ligeledes meget lille, og henset til at der er kraftigt terrænfald mod ejendommen, vil nederste del af ydervæg blive opfugtet som følge af nedbør.

Ydervæg er endvidere ikke vandtæt og indvendig membran er ikke lufttæt.
…
Yderligere er badeværelset opført med vådrumssikring uden på vådrumsgips. Det betyder, at badeværelset har to membraner. En 50 mm inde i konstruktionen og så en uden på indvendig gipsplade. Denne løsning kan være et problem ved høj luftfugtighed i indeklimaet. Da vores undersøgelse viste, at bygningen ikke bliver konstant opvarmet, vil den fugtige indeluft kunne kondensere mellem de to membraner ved nedkøling. Da der er membran på begge sider af dette hulrum, vil fugten have svært ved at trænge ud igen og problemet vil kunne accelererer.

Samlet var der ved vores undersøgelse ingen synlig tegn på, at der har stået vand i konstruktionen. Der var dog tegn på fugt i vestgavl, da der var spor efter kondensvand eller slagregn, der er trængt ud omkring befæstigelse til beslag (rustne) på slaggervæg.

Det er således vores konklusion, at der ikke er konstateret skader eller følgeskader i form af skimmel m.m. der kan henvises/relateres til vandskaden i 2010. Selv om forsatsvæg og lav sokkel kan fugtpåvirke ydervægskonstruktionen, så viser skimmel og fugtmålinger ingen tegn på skimmelvækst. "

Klageren har i mail af 5/6 2017 til nævnet bl.a. anført:

"Efter at have læst den fremsendte rapport fra Tryg byggeteknik, kan jeg blive i tvivl om, det er samme bygning vi snakker om. Jeg vil i det følgende komme med de, efter min opfattelse, korrekte data.

Bygningen der er anmeldt en skade på i 2010, er opført i 2008/2009, se bilag fra OIS. Ejendommen står som ved opførelsen, dog er taget udskiftet i 2015/2016, da jeg havde og har store problemer med allergi, når jeg opholder mig i den omtalte bygning. Da ingen

kunne finde årsagen til dette, besluttede jeg at åbne taget op, og tjekke om der skulle være en galt der, men der var ikke noget unormalt at konstatere.

Bygningen bruges til udstilling/kontor, og opvarmes med el blæser og el radiator. El radiator opsat på badeværelset. Da bygningen bruges dagligt, både til fremvisning og alm kontorarbejde, og da der er vandførende slanger til badeværelset, er der altid varme på rummet, ikke kun for at undgå frostsprængninger, men også for at undgå kondensdannelser på div. Maskiner, der kan udvikle sig til rust eller vil kræve plejebehandling inden evt. salg. Flere maskiner har værdi af mere end kr. 100.000,-.

Ved anmeldelse af skaden, oplyser jeg at der er tale om en flækket slange nede i toilette, hvor vand er løbet over cisternen, da låget var taget af, da der havde været problemer med trykknappen til skyl. Der er noteret i Jeres log ved anmeldelsen, at vand strømmede ud af toilet, jeg kan ikke se hvor ballofix eller frostsprængning kommer ind i billedet, da en ballofix ikke sidder i toilettet, men på væg ved siden af toilettet, men kan blankt afvise påstanden.

Vandet strømmede så ud på gulvet, og da der lå … tøj over afløbsskålen, kunne vandet ikke finde anden vej end ud i udstillingslokalet. Tryg anerkender skaden, og sætter gang i affugtning, og efterfølgende rep. Når der har stået vand i eller omkring gips vægge, er det normalt af der skæres ½ meter af, da gipsplader er meget følsomme overfor vand/fugt, her vælges det at skære 4 cm af, hvilket svare til det den højde vandet har stået i på gulvet. Det undersøges ikke nærmere om der er trængt vand ind bag forsats væg, og på toilettet måles der slet ikke, da der er fliser på væg og gulv. Det er dog almindelig kendt, at hvis der har stået vand på en fuge igennem længere tid, ligesom der kan forekomme utætheder i en fuge, vil der kunne være trængt vand igennem, ligesom der ikke er foretaget nogle målinger omkring dør, hvor der vil være usandsynligt der ikke skulle kunne komme vand ind bagved. Den afsluttende måling der henvises til, går jeg heller ikke ud fra er foretaget bag forsats væg. Der har derudover ikke været muligt at få den afsluttende rapport/fugtmåling at se, så det er ikke nemt at vurdere hvad der er op eller ned i sagen.

Målinger med Gann måler fortaget gennem forsats væg, ved at perforere fugtspærre, viste forhøjet fugt i ydervægge, op til 100,2 % 10 cm over gulv, se vedhæftede bilag af målinger foretaget d 03-12-2016. Inden disse fugtmålinger, havde jeg besluttet at bore huller i ydervæg, så der kunne komme luft/cirkulation til mellem ydermur og forsats væg. Det har betydet at en del af fugten er kommet ud denne vej. Jeg beslutter at tage noget af forsats væg ned, for at få endelig klarhed over evt. skader, og 14 dage efter nedtagning, er [fugtkonsulentfirma] ude at måle, selv her efter, at der har været cirkulation af luft, og forsats væg har været nedtaget i 14 dage, er der forhøjet fugt i bund rem og lodrette regler, op til 16 %.

Vedr. skimmelsvamp, kan jeg ikke læse nogen steder at mycometer tal må være højere på en forsatsvæg der er opført efter den tids byggemåde, end det må være i en alm. Dobbelt mur, men jeg modtager gerne henvisning til hvor det står. Indtil dette er modtaget, går jeg ud fra, at målingerne på mere end 25, er i kategori B og derfor ofte kræver at der behandles for dette.

Det virker for mig meget sandsynligt at opfugtning af bund rem og bagved liggende murværk, er opstået fra.

Den tidligere vandskade, der efter min vurdering ikke er behandlet korrekt. Jeg kan ikke se hvor ydervæg mod vest og en meget lille sokkel, kan komme ind i sagen, da det hele

vejen rundt er målt fugt. På ydervæg af letbeton/gasbetonblokke, er der efterfølgende pudset og malet, hvilket er en godkendt metode til at holde vand ude. Manglende udhæng er en måde der er bygget med i mange år, bl.a. Skagens huse er berømte for netop den måde at bygge på, og jeg er ikke bekendt med at de er mere opfugtende en andre huse med udhæng. Ganske rigtigt hælder terræn ned mod huset, hvor der er max 1m, så det er minimalt hvad der kommer af vand, ned mod et hus hvor der ligger nøddesten foran, da der er lagt dræn ned med afslutning i faskine, se billeder af overflade på vedhæftede bilag.

Det er også klart, at når der måles for fugt 4-5 måneder efter at forsats væg er åbnet, vil det med sandsynligt at fugten er mindsket ret kraftigt.

Jeg vil derfor mene at både fugt og skimmelproblemer, kan relateres til den forkerte behandling af skaden i 2010, og skal derfor bede Tryg stå ved sit ansvar, eller modsat komme med beviser for at det ikke kan lade sig gøre, at der er trængt fugt bagved bund rem/fugtspærre.

Vigtige informationer/Ønsker

Der er tale om udstrømmende vand fra toilet, ikke en frost sprængt ballofix.

Det er ved anlæggelse af skaden og senere oplyst at der har stået 4 -5 cm vand på gulvet i hele bygningen

Under Trygs konklusion af skaden på side 5 øverst, står der at skaden fra 2010 anses for at være skyld i min/vores gener, det lyder dejligt at Tryg tager ansvar. Så derfor regner Jeg med at Tryg forsikring står ved Deres ansvar og får udbedret skaden korrekt og skadens omfang.

Afsluttende fugtrapport mangler og ønskes tilsendt, lige som fugt rapporter fra de andre målinger der burde være taget undervejs i forløbet, ønskes tilsendt.

Da jeg bruger kontor/udstillingen dagligt, og alle vægge er fjernet, så rummet er ubrugeligt, skal der gøres opmærksom på evt. yderligere krav til dækning af evt. tab/og eller leje af kontor, forbeholdes."

Selskabet har i brev af 28/6 2017 til nævnet bl.a. anført:

"Indledningsvis skal jeg korrigere første afsnit under konklusionen. Der skal naturligvis stå, at vi fastholder, at udbedring af vandskaden i 2010 ***ikke*** er årsag til de af vores kunde oplyste gener.

Det er tydeligt, at der er tale om en formuleringsfejl henset til både argumentationen og angivelsen af, at vi 'fastholder vores afgørelse' under konklusionen. Yderligere skal jeg henvise til, konklusionens sidste afsnit, hvoraf følgende fremgår:

'Det er således vores konklusion, at der ikke er konstateret skader eller følgeskader i form af skimmel m.m. der kan henvises/relateres til vandskaden i 2010. Selv om forsatsvæg og lav sokkel kan fugtpåvirke ydervægskonstruktionen, så viser skimmel og fugtmålinger ingen tegn på skimmelvækst'.

Jeg skal beklage fejlen.

…

Udbedring

I badeværelset hvor skaden skete, er der fald på gulvet mod afløb. Da skaden skete lå der tøj på gulvet, som hindrede vandet i at løbe i afløb, hvorefter vandet løb ud i det 63 m2 udstillingslokale. Sokkelflise på badeværelset er ca. 5 cm over gulv, og i vådzone, som badeværelset er, skal der endvidere vådrumssikres 10 cm over gulv i henhold til bygningsreglementet.

Vores kunde skriver, at når der har stået vand i eller omkring gipsvægge, er det normalt, at der skæres en halv meter af, da gipsplader er meget følsomme overfor vand/fugt.

Gipsplader kan tåle fugt uden at deformere eller blive ødelagt. Der findes os bekendt ingen anvisninger for, at man skal skære gipsplader ½ meter over gulv ved vandskade i de nederste cm. Gips er et meget diffusionsåbent materiale og et lag gips som i denne konstruktion, uden plast på bagsiden, kan affugtes på 3-4 dage.

Såfremt vores kunde fortsat mener, at der findes regler herfor, bedes vores kunde henvise hertil.

Vores kunde skriver videre, at det er almindelig kendt, at samlinger/fuger i badeværelsets vådzone ikke er tætte. Dette er vi ikke bekendte med. I henhold til Bygningsreglement skal samlinger i vådzone være vandtætte.

Målinger med Gann måler

Vores kunde har oplyst, at Gann målinger foretaget gennem forsatsvæg, ved at perforere fugt-spærre, viste forhøjet fugt i ydervægge med op til 100,2 % 10 cm over gulv. Målingerne blev taget den 3. december 2016. Vores kunde nedtog herefter forsatsvæggen og 14 dage efter målte [fugtkonsulentfirma] forhøjet fugt i bundrem og lodrette regler med op til 16 %.

Vores kunde har foretaget målingerne på bagside af ydermur med en Gann Hygrometer UNI 1. Måledybden er mellem 20-40 mm alt efter tæthed i materialet. Ændringen af det elektriske felt gennem materiale registreres og vises på instrumentets display i tal (0-199 digit) og ikke i % som vores kunde skriver.

Målingen er en relativ måling, det vil sige forskellen mellem det tørre og det fugtige materiale der vises. Der bør altid foretages reference målinger for at finde det normale fugtniveau.

Da skadelidte har målt mellem 95 og 100 hele vejen rundt tyder alt på, at normalfugten i nederste del af ydervæg er ca. 90-100 digits. Måleresultaterne er afhængige af flere aspekter, bl.a. materialets vægtfylde og forekomst af salte, og derfor er måleværdierne kun vejledende. Går man ind og ser bort fra salte, og andre unøjagtigheder, der kan påvirke instrumentet, så er nederste del af ydervæg let fugtig, hvilket er normalt for sådan en konstruktion. Se foto.

…

Skadelidte beskriver videre fugtmåling fra [fugtkonsulentfirma] på 16 % i bundrem uden murpap som forhøjet fugtniveau næsten 7 år efter skaden.

Da bundrem ligger i et hulrum bagved ydermur med et normalt fugtniveau på 90-100 digits svarende til let fugtig og på den udvendige side af dampspærren isoleret fra indeluftens varme, vil der i december måned være en gennemsnitlig udetemperatur på 1,6 °C og en relativ fugtighed på 92 %. Der hvor remmen ligger, er temperaturen ca. 7 °C. Dampspær-

ren slutter ikke tæt mellem gulv og væg, hvilket gør, at fugtig indeluft kan presses ud mellem gulv og væg. Det er her bundrem ligger, og derfor kan vi forvente et fugtniveau, der ligger over det normale i hulmur.

Ved vores besigtigelse var det absolutte fugtniveau i indeluften 8,8 g/m3 og i udeluften var den 5,7 g/m3. Indeluften indeholder 3,1 g/m3 mere fugt end udeluften. Hvis vi tager udeluften og varmer den op til ca. 7 °C falder den relative fugtighed til ca. 65 %. Tilfører vi luften omkring bundrem med ca. 1 g/m3, hvilket er i den lave ende, vil den relative fugtighed omkring bundrem stige til ca. 75 %. Da bundrem er af træ og et hygroskopisk (fugtsugende) materiale, vil træet tilpasse sig til den omgivende fugtighed. Ved en relativ fugtighed på ca. 75 %, vil træets ligevægt med luften være ca. 16-17 %. Vi må derfor sige, at fugtniveauet i bundrem er normalt i forhold til placering og konstruktionens opbygning.

Mycometertal
I forhold til Mycometertal, skal tallene aflæses som beskrevet i håndbog fra Mycometer. Her beskrives det normale baggrundsniveau som niveauet af skimmelsvampe på visuelt rene overflader i bygninger uden skimmelsvampeproblemener.

Når en Mycometer test udtages på ikke visuelle rene overflader, er det ikke et normalt baggrundsniveau. Derfor flytter det normale resultat sig fra A til B. I kryberum, hulmur, loftrum og rum hvorpå der ikke bliver gjort hyppigt rent, vil normalniveau for skimmelsvampespore være noget mere end i et beboelsesrum. Der kan derfor forventes resultater i B niveau i sådanne konstruktioner, selv om der ikke er skimmelvækst, da det alene er støv, der påvirker testresultatet. Der er tale om skimmelvækst, når Mycometer tal er >450. Alle prøver er meget langt fra C Niveau der starter ved 450. Der er derfor ingen prøveresultater der påviser skimmelvækst.

Fugtmålinger
Der er fremsendt de oplysninger, der ligger om fugtmålinger på sagen. Datoerne for fugtmålinger fremgår heraf. Disse er foretaget den 11. marts 2010, den 24. marts 2010 og den 8. april 2010, hvor konstruktionerne blev målt i fugtmæssig ligevægt.

Sammenligning med skagenhus
Vores kunde sammenligner sit udstillingslokale med et skagenhus. Se foto.
…
I forhold til størrelsen på udhænget, kan det godt sammenlignes. Men ellers er der ingen sammenligning. Et skagenhus har en teglstensfacade med en grovpuds udenpå og en finpuds yderst. Herefter er facaden kalket. Ydervægge er ikke med forsatsvægge. Denne konstruktion er på ingen måde at sammenlignelig med en facademur af letbeton, der er filset og har en 15 cm isoleret forsatsmur.

Nye oplysninger
Ved taksators besigtigelse af skaden den 15. marts 2010, oplyste vores kunde, at vandet havde stået 2 cm over gulv. Nu 7 år efter skaden oplyser vore kunde, at vandet stod 5 cm over gulv.

Vores kunde opdagede skaden tidlig morgen. Ved at åbne porten til udstilling, er det vores opfattelse, at vandet kunne løbe ud, og det der stod tilbage var pytter, der kunne fejes eller svabres ud af bygningen. Gulvafløb i badeværelse virkede igen, da tøjet blev fjernet fra gulvristen. Det er derfor begrænset, hvor længe vandet har stået højt i bygningen.

Yderligere er udstillingslokalet forsynet med to døre og en 4 m bred port uden bundstykke. Alt dette taget i betragtning, begrænser muligheden for hvor højt vandet kan stå uden at løbe ud gennem revner og sprækker omkring naturlige åbninger. Selv om der ligger tøj på gulvet, vil afløbet stadig kunne aflede lidt vand.

Konklusion
Vi fastholder vores afgørelse i sagen og vi fastholder derfor, at skaden i 2010 eller udbedring af denne ikke er årsagen til, at vores kunde har problemer med allergi og vejrtrækning grundet store forekomster af skimmelsvamp.

Her skal også bemærkes, at vores kunde har oplyst, at vores kundes søn også lider af allergi og bliver påvirket af udstillingslokalet, som er en selvstændig bygning, når vinden er i vest. Vores kunder mener, at sønnen bliver påvirket som følge af udstillingslokalets placering. Vi er ikke enige i vores kundes påstand.

Slutteligt skal igen bemærkes, at vi ikke har fundet forhøjet skimmelspore foruden på skrivebordet. Her blev fundet forhøjet udslag af Trichoderma sp >50 CFU. Da denne type ikke blev fundet inde i forsatsvæggen, har vi vurderet, at den kommer ude fra eller fra organisk materiale, der har været opstillet i udstillingslokalet."

Klageren har i mail af 16/7 2017 til nævnet bl.a. anført:

"Jeg fastholder citat konklusion fra Tryg skrivelse af 18/5-2017 side 5. på baggrund af vores undersøgelse må vi fastholde, at udbedring af vandskaden i 2010 er årsag til de af vores kunde oplyste gener. Citat slut. Jeg fastholder at vandskaden ikke er udført til tilfredsstillende og korrekt. Og forventer at Tryg forsikring udbedre skaden og skadens omfang.

Bygningen er som tidligere altid med varme. Der stod 5cm vand i hele bygningen.

Der er konstateret ifølge bilag … side 3 i Tryg Forsikrings rapport af 18-05-2017. At der var -9,9 graders frost uden for. Da vandet kommer ud til ydersiden af gummilisten på portens yderside, fryser vandet, da der er -9,9 graders frost udenfor. Som gør at vandet forhindres i at kommer ud af porten. For at åbne porten, måtte jeg fjerne isen fra portens yderside. Inden jeg kunne åbne porten, så vandet kunne komme ud. Da jeg opdagede skaden prøvede jeg at begrænse skaden. Ved at få så meget vand ud som jeg kunne. Som tidligere beskrevet havde jeg fået næsten alt vandet ud inden [skadeservicefirma] kom.

Datoer med målinger samt tal på målinger fra [skadeservicefirma] mangler stadig. Jeg har fået oplyst, at de ikke findes, derfor kan Tryg Forsikring ikke bruge disse såkaldte målinger til noget. Eller er de pludselige dukket frem.

For så vidt jeg ved er jeg den eneste som har nøglen til denne bygning og jeg har ikke lukket nogen ind, så derfor konklusion der er aldrig fortaget disse såkaldte målinger som [skadeservicefirma] skriver at De har taget. Manglende dokumentation for disse målinger mangler stadig.

Tryg Forsikring bliver ved med, at skrive at jeg skal bevise, at det er udbedringen /manglende udbedring af vandskaden d 05-03-2010. Der er årsagen til hele problematikken. Jeg har gentagende gange ført bevis for, at det er vandskaden og den manglende korrekte udbedring af vandskaden i 2010 der er skyld i hele problematikken. Og hver gang

jeg har ført bevis, prøver Tryg Forsikring med deres udenoms snak. Tryg forsikring holder mig hen og trækker tiden ud. Jeg har brugt så mange penge og timer på denne sag."

Selskabet og klageren har fremsendt yderligere kommentarer til nævnet ved mails af 3/8 2017 og 20/8 2017.

Nævnet har fået forelagt bilag fra sagen. Et uddrag gengives i det følgende.

Af faktura af 20/4 2010 fra [skadeservicefirma] til selskabets taksator fremgår bl.a.:

"Hermed fremsendes faktura for udført arbejde efter. Vandskade og affugtning
5/3-10 Opsugning af vand.
Materialer i alt.
Kørte km. i vagtvogn.
11/3-10 Fugtteknikker, Tilsyn/ kontrolmåling
Kørte km.
24/3-10 Fugtteknikker, Tilsyn/ kontrolmåling
Kørte km.
8/4-10 Fugtteknikker, Tilsyn/ kontrolmåling.
Kørte km.
8/4-10 Nedtagning af affugtere
Leje af kondens affugter 30 L.nedskrevet."

Af "Fugtrapport efter udtørring af vandskade" fra [skadeservicefirma] fremgår bl.a.:

"**Fugtmålingerne er foretaget med nedenstående Måleinstrumenter:**
Testoterm (Måling af luftfugtighed og temperatur)
Timbertest (Elektrisk modstandsmåler)

KONKLUSION:

Efter at have foretaget en affugtning af ovenstående har [skadeservicefirma] ved måling konstateret konstruktionerne i fugtmæssig ligevægt."

Af Mycometer®-test af prøver udtaget den 4/10 2016 af [fugtkonsulentfirma] fremgår bl.a.:

Prøve nr.	Prøvested	Før Rens	Efter Rens	Mycometer tal	A		C
1	Prøve helt nede ved gulv (ind i hulmur ved vask i badeværelse)	X		13	X		
2	Der blev udtaget en gipsplade hvor der på bagside blev taget en prøve (under kaffemaskine)	X		5	X		
3	Prøve på gipsplade i ydervæg (bagside) ved plæneklippere	X		14	X		

4	Prøve i ydervæg (bagside af gips) ved skrivebord	X		6	X		

Af Mycometer®-test af prøver udtaget den 25/11 2016 af [fugtkonsulentfirma] fremgår bl.a.:

Prøve nr.	Prøvested	Før Rens	Efter Rens	Mycometer tal	A		C
1	Letklinkervæg, ca. 1,8 m over gulv	X		121		X	
2	Letklinkervæg, ca. 20 cm over gulv	X		4	X		
3	På (fjernet) bundrem i forsats-væg	X		173		X	

"**A = Mycometer-tal ≤ 25**. Niveauet af skimmelsvampe er ikke over det normale baggrundsniveau.
B = 25 < Mycometer-tal ≤ 450. Niveauet af skimmelsvampe er over det normale baggrundsniveau. Dette skyldes typisk høje koncentrationer af sporer i støv, men kan i visse tilfælde indikere tilstedeværelse af en gammel udtørret svampeskade eller skyldes vækst af skimmelsvampe.
C = Mycometer-tal > 450. Niveauet er meget over det normale baggrundsniveau på grund af vækst af skimmelsvampe"

Af "Fugt- og skimmelundersøgelse" af 30/11 2016 udarbejdet af [fugtkonsulentfirma] fremgår bl.a.:

"Efter en del af forsatsvæg i butikslokale er fjernet, blev det ønsket at få undersøgt omfanget af opfugtning og forekomst af skimmelvækst.

Den 25.11.2016 foretog [fugtkonsulentfirma] besigtigelse på ovennævnte adresse. I butikslokale var del af forsatsvæggen langs sydvestvendt ydervæg fjernet, og det blotlagte område var midlertidigt afdækket med plastik.

Ydervæggene er opført af letklinkerblokke som har en pudset overflade. Det kunne konstateres at der, i bunden af ydervæggen, var fugtspærre af murpap i niveau med overkanten af gulvet i butikslokalet. Langs med ydervæggene er der indvendigt etableret forsatsvægge, bestående af et lag gipsplader på isoleret træskelet, som er monteret med et smalt mellemrum til ydervæggen. Skeletkonstruktionen består af vandrette lægter og lodrette reglar, som er adskilt af plastikmembran som dampspærre.

Inden for det blotlagte område af ydervæggen kunne der partielt konstateres rust på vinkelbeslag, som var monteret på ydervæggen. Det blev oplyst, og vist, at der ligeledes var rust på skruer, som havde været anvendt til at fastgøre lægter til reglar i forsatsvæggen.

Ikke-destruktiv overfladeskanning viste generelt et lettere forhøjet fugtniveau i letklinkervæggen. I bundremmen og reglarne blev der målt et acceptabelt til lettere forhøjet fugtniveau på op til 16 %FK, målt i vægtprocent af tørvægt. I de vandrette lægter blev det generelt målt et acceptabelt fugtniveau på op til 10 %FK.

Der kunne ej konstateres synlige skimmelforekomster på den blotlagte del af ydervæggen, men da [klageren] sprøjtede vand på overfladen i lokale områder af væggen, kunne der her konstateres lugtgener med karakteristisk lugt af skimmel.

I forbindelse med undersøgelse for forekomst af skimmelvækst blev der udtaget 3 stk. Myco-Meter®-test. Prøvestederne og resultatet af testene fremgår af medfølgende skitse og skema.

MycoMeter®-testen bruges til påvisning og kvantificering af skimmelsvampe, baseret på et enzym som findes i skimmelsvampe. MycoMeter®-testen er en kvantitativ metode og resultaterne er inddelt i tre kategorier baseret på svampebiomassens tæthed (mængde) på overfladen.

Som det fremgår af skemaet er resultatet af prøve nr. 1 og 3 placeret i kategori B, hvilket svarer til at niveauet af skimmelsvampe er over normalt baggrundsniveau for rengjorte overflader. Idet der er målt et forhøjet niveau af skimmelsvampe, kan det ikke udelukkes at dette kan give anledning til de symptomer der klages over, kan skyldes eksponering herfra. Skjult skimmelvækst kan producere flygtige organiske forbindelser (VOC'er) og mikropartikler, som kan trænge ind i rummet og påvirke indeklimaet, uden at der kan påvises skimmelsporer i rumluften.

Forhøjede værdier af skimmelsvampe er ikke noget bevis for, at der er tale om helbredsskadelige niveauer. Der er i dag ikke videnskabelig baggrund for at fastlægge værdier for, hvor højt niveauet af skimmelsvampe skal være, før det kan påvirke helbredet. Generelt kan man dog sige, at jo højere skimmelsvampeniveauet er, og jo længere tid man opholder sig i dette, desto større sandsynlighed er der for, at det kan påvirke helbredet.

Det skønnes på baggrund af det undersøgte for overvejende sandsynligt at der ligeledes er forhøjet niveau af skimmelsvampe bag den øvrige del af forsatsvæggene.

For at fjerne forekomsten af skimmelvækst vil det kræve at forsatsvæggene nedtages. Der skal herefter, i nødvendigt omfang, foretages skimmelsanering af de berørte overflader, for eksempel ved afvaskning med et skimmeldræbende middel som ProtoxHysan+. Der bør efterfølgende foretages kvalitetssikring af skimmelsaneringen, for at sikre den har haft den ønskede effekt.

Såfremt ydervæggene igen ønskes efterisoleret, ved etablering af forsatsvægge, bør der for at undgå/minimere risikoen for skimmelvækst udelukkende anvendes uorganiske materialer."

Af "Fugtrapport" af 21/3 2017 fra Tryg Byggeteknik fremgår bl.a.:

"**Formål**
Formålet med undersøgelsen var at klarlægge årsagssammenhæng mellem den tidligere vandskade og indeklima problemer som følge af skimmelsvamp samt at undersøge om det er sandsynligt, at restfugt fra vandskade 2010 stadig påvirker bygningens konstruktioner.
…
De destruktive undersøgelser omkring skadested, viser ingen synlig tegn på opfugtning af bundrem, lægter eller gips.

Skimmelprøver er udtaget på den nederste del af gipsplade ved ydervæg op mod badeværelse. Her blev der også foretaget skimmelprøve på betongulv under væg samt på træskellettes udvendig og indvendig side af plastmembran. Prøverne var alle i kategori A. Se bilag …

På vestsiden af stor åbning i forsatsvæg, udtog vi aftryksplade fra stolpe på udvendig side af plastmembran. Også her ligger prøverne lavt. Se bilag …

For at klarlægge arter og mængder af skimmel i indeluften, udtog vi et aftryk af støv fra skrivebord i udstillingslokalet. Her viser prøven et forhøjet udslag på Trichoderma sp >50 CFU. Da denne type ikke er fundet inde i forsatsvæggen vurdere vi, at den kommer ude fra eller fra organisk materiale der har været opstillet i udstillingslokalet. Celluloseholdige materialer som hø, græs og bark, indeholder normalt Trichoderma når det bliver opfugtet. Marker omkring ejendommen kan også indeholde Trichoderma.

[Foto af bundrem]
Træværk er rent uden tegn på opfugtning.

Ydervæg der er opbygget med indvendig efterisolering, vil kunne blive periodevis opfugtet pga. vestenvind og nedbør. Da vestvendt facade er uden udhæng og direkte mod åbne marker, vil ydervæg periodevis være fugtpåvirket.

Sokkel på vestvendt facade er ligeledes meget lille. Da der er kraftigt terrænfald mod ejendommen, vil opfugtning af nederste del af ydervæg blive opfugtet som følge af nedbør.

I SBI 224 afsnit 10.11.2 beskrives problemerne med indvendig efterisolering af ydervæg. Der stilles store krav til ydervæggen samt tæthed af membran.

Vi må konstatere at ydervæg ikke er vandtæt og indvendig membran ikke er lufttæt. Opfugtning af ydervæg med efterfølgende sol påvirkning vil kunne presse fugten ind i hulrum mellem indvendig plastmembran og ydermur, lige som indeluft kan presses ind under plastmembran.

Vi kan derfor konkludere, at ram lugt fra syd/vestvendt facade skyldes påvirkninger fra vejrliget.

[Foto af vindelbeslag]
Nedbrydning af vinkelbeslag efter vandindtrængning fra ydervæg. Ydervæg består af slagger, leca eller lignende, der afgiver syer ved opfugtning. Fugten er koncentreret omkring befæstelsen. Der er ikke tale om indvendig kondens, da kondensvand ikke vil kunne nedbryde galvaniserede beslag.

Vi bemærker også, at badeværelse er opført med vådrumssikring uden på vådrumsgips. Det betyder, at badeværelse har to membraner. En 50 mm inde i konstruktionen og så en uden på indvendig gipsplade. Denne løsning kan være et problem ved høj luftfugtighed i indeklimaet. Da vores undersøgelse viser, at bygningen ikke bliver konstant opvarmet, vil den fugtige indeluft kunne kondensere mellem de to membraner ved nedkøling. Da der er membran på begge sider af dette hulrum, vil fugten have svært ved at trænge ud igen og problemet vil kunne accelererer.

Vi må samlet konkludere, at der ikke er konstateret skader eller følgeskader i form af skimmel m.m. der kan henvises/relateres til vandskaden i 2010.
Selv om forsatsvæg og lav sokkel kan fugtpåvirke ydervægskonstruktionen, så viser skimmel og fugtmålinger ingen tegn på skimmelvækst.
…
Måleresultateter
…

Prøveudtagningssted	Mycometer-tal	Kategori	Skimmelsvampe og antal CFU (levedygtige sporer)
1My Bagside af gipsplade	4		
1My Overside af indvendig bundrem	5		
1My Stolpe. Udvendig side af dampsp.	21		
1My Betongulv under rem	15		
2My Bundrem	20		
2A Stolpe udvendig side af dampspærre			Cladosporium sp. 1 Aspergillus versicolor 8 Penicillium chrysogenum 14 Alternaria sp. 1
3A Støv på skrivebord			Penicillium sp. 4 Cladosporium sp. 5 Trichoderma sp. >50

T = Tapeaftryk. A = Aftryksplade. M = Materialeprøve. My = Mycometer-værdi."

Nævnet udtaler:

Der opstod vandskade i klagerens garage/udstillingsbygning den 5/3 2010, hvor udstrømmende vand fra et toilet løb ud i udstillingslokalet og oversvømmede gulvet. Vandet blev fjernet, og affugtning påbegyndtes samme dag og blev afsluttet den 8/4 2010, hvor skadeservicefirmaet ved målinger konstaterede, at konstruktionerne var i fugtmæssig ligevægt. Der var isolerede forsatsvægge i garagen, og selskabets udbedring bestod i at afmontere fodpanelerne, skære 4 cm af gipspladerne nederst og opsætte nye fodpaneler.

Klageren har oplyst, at han og hans søn udviklede allergi et halv år senere, og at han iværksatte forskellige tiltag for at finde årsagen. I juli 2016 fik klageren kontakt med en

bygningssagkyndig, som mente, at vandskaden i 2010 havde medført, at der var opstået skimmel bag forsatsvæggene i garagen.

Der blev udtaget skimmelprøver, som påviste mycometer-tal i kategori A og B.

Klageren har anført, at fugt- og skimmelproblemerne i garagen kan relateres til utilstrækkelig affugtning og udbedring af vandskaden i 2010, og at selskabet skal dække en skimmelsanering som en følgeskade til vandskaden. Klageren har endvidere anført, at selskabet i korrespondancen for nævnet har anerkendt årsagssammenhæng, idet selskabet i brev af 18/5 2017 til nævnet har skrevet, at "udbedring af vandskaden i 2010 er årsag til de af vores kunde oplyste gener".

Selskabet har afvist dækning med henvisning til, at der ikke er konstateret skader eller følgeskader i form af skimmel m.m., der kan relateres til vandskaden i 2010. Selv om forsatsvæg og lav sokkel kan fugtpåvirke ydervægskonstruktionen, viser skimmel- og fugtmålinger ingen tegn på skimmelvækst. Selskabet har anført, at der mangler et "ikke" i den citerede sætning fra selskabets brev af 18/5 2017 til nævnet, og at det er tydeligt, at der er tale om en formuleringsfejl.

Efter en gennemgang af sagen og en samlet vurdering, herunder af bygningens konstruktion, udsatte beliggenhed, opvarmningsforhold samt fugt- og skimmelmålingerne finder nævnet, at klageren ikke har sandsynliggjort, at hovedårsagen til den konstaterede skimmel bag forsatsvæggene er vandskaden i 2010.

Nævnet har blandt andet lagt vægt på, at de destruktive undersøgelser ikke viste synlige tegn på opfugtning af bundrem, lægter eller gipsplader, og at de målte fugtniveauer bag forsatsvæggen var acceptable til lettere forhøjet. Nævnet har endvidere lagt vægt på, at skimmelprøverne udtaget på bagsiden af gipsplader og på træskelettet var i kategori A og ikke over det normale baggrundsniveau, og at skimmelprøverne i kategori B er målt på ydervæggen af letklinker, der periodevis opfugtes af vejrliget.

17. 90637

Nævnet finder, at selskabet i sit brev af 18/5 2017 ikke har anerkendt, at udbedringen af vandskaden i 2010 er årsag til klagerens gener. Nævnet har blandt andet lagt vægt på, at der er tale om en åbenbar fejlskrift, idet brevet i sin helhed ikke efterlader tvivl om, at selskabet ikke anerkender skimmelen som en følgeskade af vandskaden.

Nævnet kan herefter ikke kritisere, at selskabet har afvist at dække en skimmelsanering af garagen.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Klageren får ikke medhold.

Marianne Højgaard Pedersen
formand